

SMRTNA OZLJEDA LUČKOG RADNIKA PRILIKOM UTOVARA RASUTOG TERETA U BROD

U srpnju 2006. godine, za vrijeme obavljanja poslova postavljanja transportne linije trakastih transporterata za utovar rasutog tereta iz skladišta luke u brod, poginuo je lučki radnik M. E. Raščlamba ovog događaja temelji se na nalazima nadležnog inspektora rada za zaštitu na radu Državnog inspektorata u Područnoj jedinici Split koji je obavio očevid na mjestu događaja, inspeksijske nadzore, te poduzeo propisane mjere.

OPIS DOGAĐAJA

Poslodavac LŠ d.o.o. obavlja skladištenje, utovar i istovar brodova u luci na moru. Ovom prigodom trebalo je iz skladišta luke utovariti u brod umjetno gnojivo, te se u tu svrhu postavljala transportna linija, sastavljena od više trakastih transporterata. Svaki transporter imao je svoj elektromotorni pogon priključen na prijenosne ormare za razvod električne struje. Na početku transportne linije, odnosno na izlazu iz skladišta nalazila se usipna košara koja se punila utovarivačem. Na montaži su radila tri radnika, od kojih je jedan rukovodio radovima, jedan električar i poginuli lučki radnik M. E. Kada su završili s montažom, uključili su struju i pokrenuli transporterata, a M. E. je trebao otvoriti ispust na usipnoj košari, koja je već bila napunjena. Radnik koji je rukovodio radovima došao je do usipne košare provjeriti zašto teret nije krenuo i tamo

zatekao nepomično tijelo M. E. Pokušao mu je pružiti prvu pomoć, ali bez uspjeha. Prema nalazu patologa, radnik je poginuo od udara električne struje.

Inspektor rada, ubrzo nakon događaja, obavio je očevid te utvrdio sljedeće:

- Na mjestu na kojem je nađeno tijelo poginulog pod je bio mokar, a u neposrednoj blizini na podu, nalazio se električni kabel pod naponom čija je izolacija bila oštećena i popravljana ljepljivom trakom za izoliranje.

- Privremena električna instalacija do prijenosnih razvodnih ormara i od razvodnih ormara do transporterata bila je položena na pod po kojem se kreću radnici, viličari i bageri, a kabeli nisu bili zaštićeni od mehaničkih oštećenja i na više mjesta su već bili oštećeni.

- U prijenosnim razvodnim ormarima nisu ugrađeni zaštitni uređaji diferencijalne struje. Prije puštanja u probni rad transportne linije nije obavljeno ispitivanje neprekinutosti zaštitnog vodiča, otpora izolacije i izjednačenja potencijala metalnih masa na sustavu transporterata – kabeli - razvodni ormari – kabeli - glavni razvodni ormar.

- Radnici koji su radili na montaži transportne linije osposobljavani su za rad na siguran način, svaki za svoje poslove, ali programom osposobljavanja nisu bili obuhvaćeni poslovi koji se obavljaju uz uporabu trakastih transporterata.

POVREDA PROPISA

Odgovorne osobe poslodavca LŠ počinile su teško kazneno djelo protiv opće sigurnosti ljudi, opisano u odredbama čl. 265., st. 3. (u svezi sa st. 2. istog članka) i čl. 271., st. 4. Kaznenog zakona (N.N., br. 110/97., 27/98., 129/00., 51/01., 111/03., 105/04., 84/05. i 71/06.). Navedene osobe su iz nehaja propustile osposobiti radnike koji su obavljali poslove na montaži transportne linije za rad na siguran način za poslove koje su obavljali, kao i osposobiti radnika koji je rukovodio tim radovima za rad na siguran način kao ovlaštenika poslodavca. Nadalje, nisu osigurali da se rad obavlja uz uporabu propisanih zaštitnih naprava i primjenu pravila zaštite na radu. Zbog nepostavljanja zaštitnih naprava i rada bez primjene pravila zaštite na radu poginuo je od udara električne struje radnik M. E.

Radnici su upotrebljavali neispravna sredstva rada, odnosno oštećene i nestručno popravljane električne kabele, a odredbom čl. 43., st. 4. Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 59/96., 94/96., 114/03. i 100/04.) propisano je da je poslodavac obavezan isključiti iz uporabe sredstva rada na kojima nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost za sigurnost i zdravlje radnika.

Nisu primijenjene zaštitne naprave: mehanička zaštita oko kabela položenih na transportni put, tako da su preko nezaštićenih kabela prelazili teški radni strojevi i oštećivali ih; zaštitni uređaj diferencijalne struje koji bi, i uz sve druge propuste, onemogućio da radnik dođe u dodir s električnom strujom. Ova posebna pravila trebalo

je primijeniti na temelju odredbi Pravilnika o zaštiti na radu pri korištenju električne energije (N.N., br. 9/87.) i pravila opisanih u hrvatskoj normi HRN HD 384.7.704 S1 o električnim instalacijama zgrada – 7. dio: Zahtjevi za posebne instalacije ili prostore – 704. odjeljak: Instalacije gradilišta i rušilišta.

Uz navedeno, trebalo je privremenu električnu instalaciju postaviti na stupove kako ne bi dolazila u dodir s vodom, te prije uporabe obaviti ispitivanja otpora izolacije, neprekinutosti zaštitnih vodiča i izjednačenosti potencijala metalnih masa.

Skup svih nezakonitih postupanja odgovornih osoba uzrokovao je visoki rizik za život i zdravlje radnika, a budući da radnike nisu osposobili na propisani način za rad na siguran način, isključili su bilo kakvu mogućnost sprečavanja štetnog događaja.

PODUZETE INSPEKCIJSKE MJERE

Tijekom očevida inspektor je, temeljem ovlasti iz odredbi čl. 59. Zakona o Državnom inspektoratu (N.N., br. 76/99., 96/03., 151/03., 160/04., 174/04., 33/05. i 48/05.), donio rješenje kojim je zabranio poslodavcu LŠ nastavak radova dok na propisani način ne osigura primjenu osnovnih i posebnih pravila zaštite na radu.

Podnesena je kaznena prijava Državnom odvjetništvu zbog utemeljene sumnje u ovdje opisana kaznena djela.

*Nenad Puljić, dipl. ing.
Državni inspektorat
Odjel zaštite na radu, Zagreb*